

A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti Tagozata
tisztelttel meghívja

„senza parole”

című

kortárs zenei gordonkaestjére

ELŐADJA:

Onczay Zoltán

Artisjus-díjas csellóművész

ZONGORÁN KÖZREMŰKÖDIK:

Kovács Gergely

Junior Prima-díjas zongoraművész

IDŐPONT:

2025. május 26. (hétfő) 19.30

HELYSZÍN:

A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZÉKHÁZA

PESTI VIGADÓ, MAKOVECZ TEREM

(1051 Budapest, Vigadó tér 2. IV. emelet)

MŰSOR:

Bánkövi Gyula: *Jégbe zárt fájdalom*

Kutrik Bence: *Crossing IV*

Nógrádi Péter : *Tavaszi capriccio* – Bemutató

Kocsár Miklós: *Varianti szóló csellóra*

Dobos Dániel: *Oblivion's Dust*

Tóth Péter: *Cyrano de Bergerac utolsó levele*

Kecskés D. Balázs: *Vallomás*

Bella Máté: *A pillangó álma*

~ a műsor szünet nélkül hangzik el ~

„senza parole” címmel zenei utazásra invitálom a tisztelt közönséget, ahol a szavak helyett a szerzők saját műveik leírásai alapján jobban megérthetjük a gondolatokat, érzéseket a zenén keresztül. Vagy éppen azt, amit Önök belehallanak.

A *Kőbe zárt fájdalom - Michelangelo élete* (Karel Schulz). A cím a szerző egyik fiatalkori olvasmányélményére reflektál. De egyúttal olyan érzelmekre (pl. tiltott szerelem) is utal, melyeket nem lehet, nem szabad megélni, ezért azokat le kell hűteni. De a jégbe zártság egyúttal azt is jelenti, hogy ezek az érzelmek örökké velünk vannak, és az őket körülvevő jégburok bármelyik pillanatban leolvasható.

A műciklus címe *Crossing (Átkelés)*, egy képzeletbeli utazásra invitál, amelynek célja távoli és idegen. Az út során a vándor maga mögött hagyja megszokott, korábbi életét és karaktere teljesen feloldódik az ismeretlenben. *Pérotin Beata Viscera* című XIII. századi szóló vokális dallama képezi a kiindulópontot, amely a négy tételes mű folyamán teljesen elveszíti eredeti jellemzőit, minimalista eszközök alkalmazásával fokozatosan átalakul és egy új, 21. századi zenei világ részévé válik.

A *Tavaszi capriccio* öt tételes cselló-zongora darab, mely Onczay Zoltán gordonkaművész felkérésére készült 2004-ben. A *Bevezetés* rövidebb lélegzetű lendületes váltakozó ütemű, igazi kamarazenei összjátékot kívánó zene. A második tétel (*Dopping*) ötnegyedes első része izgalmasabbá válik a későbbi hétnegyedes második téma megjelenésekor. Váratlanul indul el a harmadik tétel, ami a *Song* nevet kapta. A cselló domináló dallamossága aláhúzza a cím indokoltságát és átvezet a *Finale*-ba. Igazi lendületes zárótétel, ahol a szerző kihasználja váltakozó ütemű, de folyamatosan gördülékeny nyolcadok rajzos dallamosságában és folyamatoságában rejlő lendületet a mű lezárásához.

A *Varianti* a szerző belső érzéseiből fakadó gondolatainak zenei kifejezése, megfestése és különböző karaktereinek bemutatása variációs formában. Természetesen jelennek meg a csellójáték színes hangszín lehetőségei, a különböző regiszterek jellemző karakterei a variációk sorozatában. A *Varianti* a szóló hangszerre írt XX. századi művek egyik kiemelkedő alkotása.

Az *Oblivion's Dust* kompozíció számos forrásból építkezik, mint például a népzene vagy a különböző kortárs technikák. A darab mindeközben egyfajta hommage-ként funkcionál utalás a híres játéksorozat, az *Elder Scrolls* negyedik részére, az *Oblivionra*. Ugyanakkor a kompozíció elsősorban csak hangulatát tekintve kapcsolható össze a sorozattal. Szereplői különféle mesebeli lények, amelyek mára már csak a képernyőn és a képzeletünkben léteznek. Befedte őket a feledés pora. A mű az előadóművész kérésére íródott.

Mindig is szerettem azokat a (képzelt) hősokeket, akik képesek voltak valamiről, vagy valakiről lemondani. Mind közül *Cyrano de Bergerac* áll a legközelebb hozzám. Figurája évtizedek óta foglalkoztat. Az ő története számomra az érzéseink elrejtése vagy kimutatása, a csalódástól való félelem, és az esetleges kudarc vállalása vagy az alig remélhető boldogság megtalálása közti örökös belső harc példája – írja a szerző. A reménytelen szerelem és az imádott nőről való lemondás az, ami összeköti *Wagner* hősével, *Wolfram von Eschenbach*-hal, akit néhány ütem erejéig megidézünk a képzelt levél végén.

A *Vallomás* című darabot a szerző húgának esküvői ajándékaként írta. A műben ott gomolyognak ismerős és ismeretlen hangfoszlányok. Ráismerünk egy akkordra, de miért színeződik el? Hallgatunk egy dallamot, de mivé lesz? Talán értjük, honnan indulunk, de merre tartunk? A 21. század harmadik évtizedében járunk.

Szabó Lőrinc verse, a *Dsuang Dszi álma* adta *Bella Máté* legkorábbi, ma is vállalt kompozíciójának, *A pillangó álma* programját. Álom és valóság között ingadozik a cselló és a zongora duettje, előbb egy lassú, extázis felé menetelő vonulásban, majd egy szédítő perpetuum mobilében fogalmazva meg egyazon zenei gondolatokat.

ONCZAY ZOLTÁN

| FOTÓ: Sárosi Zoltán

KOVÁCS GERGELY

| FOTÓ: Hirling Bálint